

Europejski Komitet Regionów (EKR) rozpoczął nową kadencję na lata 2025-2030, wybierając nową prezydentkę EKR oraz pierwszego wiceprezydenta. Posiedzenia inauguracyjne odbyły się 20 i 21 lutego, a podczas obrad wybrano także przewodniczących komisji tematycznych.

Nowe przywództwo w Komitecie Regionów

20 lutego na prezydentkę EKR wybrano Katę Tüttö (HU/PES), członkinię rady miasta Budapesztu. Funkcję pierwszego wiceprezydenta objął Juan Manuel Moreno Bonilla (ES/EPP), prezydent regionu Andaluzji.

Nowo wybrani będą sprawować swoje funkcje przez dwa i pół roku. W połowie kadencji nastąpi rotacja, co pozwoli sześciu grupom politycznym KR na równy udział w kierowaniu pracami komisji.

"Jestem bardzo zaszczycony ponadpartyjnym poparciem dla mojego wyboru. Siła UE wynika z zakorzenienia w lokalnych realiach. Kiedy Europa traci tę więź, kiedy ludzie czują się odłączeni od decyzji – słabniemy. W Europejskim Komitecie Regionów to my łączymy politykę europejską z polityką w terenie. Realizujemy złożone strategie polityczne, wprowadzamy zdrowy rozsądek i lokalne innowacje do procesu decyzyjnego UE. Jesteśmy zespołem rozwiązujących problemy naziemne, którzy mają możliwość łączenia się, wymiany doświadczeń, dystansowania się od własnej rzeczywistości, aby sprawdzić, czy problemy, z którymi się borykamy, są lokalne lub systematyczne. W ten sposób wzmacniamy tkankę naszej Europy i stajemy się stabilizatorami w czasach niepewności. Naszym obowiązkiem, jako przywódców lokalnych i regionalnych, jest bycie optymistami Europy, inwestowanie energii w połączenia między miastami, regionami i regionami, pozostawanie w kontakcie z ziemią, budowanie zaufania, które posiadamy, aby kształtować naszą wspólną przyszłość na lepsze" - w swoim inauguracyjnym przemówieniu mówiła przewodnicząca Kata Tüttö.

Z kolej I Wiceprzewodniczący Juan Manuel Moreno Bonilla powiedział: „Doceniam ducha współpracy dwóch głównych grup, który umożliwił osiągnięcie porozumienia w sprawie nowej prezydencji Komitetu Regionów. Przyjmuję tę odpowiedzialność z entuzjazmem i silnym poczuciem służby publicznej, tym samym powołaniem, które doprowadziło mnie do zostania prezydentem Andaluzji – najbardziej zaludnionego regionu w Hiszpanii i najbardziej wysuniętego na południe regionu Europy – którą reprezentuję w Komitecie Regionów od 2019 r. Aby sprostać obecnym wyzwaniom, potrzebujemy spójnej i stabilnej Europy z dobrze określonymi celami. Europa, która podąża ścieżką umiarkowania i konsensusu, ale także jest stanowcza. Autonomiczna Europa dysponująca zasobami umożliwiającymi realizację jej polityki. Europa, która podejmuje wielkie wyzwania określone przez Radę, Parlament i Komisję na obecną kadencję: wolna i demokratyczna Europa, silna i bezpieczna Europa oraz dostatnia i konkurencyjna Europa”.

Plany na nową kadencję

Podczas debaty plenarnej z udziałem wiceprzewodniczącego wykonawczego Komisji Europejskiej do spraw spójności i reform Raffaelego Fitta liderzy regionalni i lokalni sprzeciwili się wszelkim próbom scentralizowania przyszłej polityki spójności i zaapelowali o taki budżet UE po 2027 r., który umożliwiłby regionom zwalczanie nierówności i reagowanie na nowe sytuacje nadzwyczajne. W tym celu ogólne zasoby na przyszłą politykę spójności powinny być co najmniej równoważne z zasobami na lata 2021-2027.

Polityka spójności obejmuje fundusze unijne o wartości niemal 370 mln EUR w obecnym okresie programowania 2021–2027, co stanowi jedną trzecią wieloletniego budżetu UE. Zgadzać się z wiceprzewodniczącym Fitem co do potrzeby zmniejszenia liczby funduszy i uproszczenia ich zasad, przywódcy lokalni i regionalni ponownie zaapelowali, by całkowity budżet na politykę spójności na okres po 2027 r. był co najmniej równoważny obecnemu budżetowi w ujęciu realnym (z uwzględnieniem dodatkowych 50,6 mld EUR na REACT-EU). Stwierdzili w imieniu reprezentowanych regionów i miast, że nie ma innego sposobu na sprostanie obecnym i przyszłym wyzwaniom terytorialnym.

Przedstawiciele władz lokalnych i regionalnych ostrzegli, by nie ulegać pokusie opracowania przyszłych funduszy spójności UE i zarządzania nimi z zastosowaniem podejścia scentralizowanego, bez uwzględnienia wymiaru terytorialnego. Byłoby to nieskuteczne z punktu widzenia zmniejszania dysproporcji terytorialnych i nie przyniosłoby długoterminowych inwestycji w każdym regionie, a nawet mogłoby doprowadzić do przydziału środków według kryteriów politycznych, a nie zgodnie z potrzebami regionalnymi. Jak podkreśliła Komisja Europejska w opublikowanym niedawno komunikacie w sprawie przygotowań do kolejnego wieloletniego budżetu, wzmocniona polityka spójności i wzrostu, której centralnym elementem są regiony, musi być opracowywana i wdrażana we współpracy z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi.

W związku ze zbliżającym się śródkresowym przeglądem programów polityki spójności na lata 2021-2027 przeprowadzanym przez Komisję Europejską członkinie i członkowie EKR-u podkreślili, że zieloną transformację regionalną należy wspierać za pomocą ukierunkowanych na konkretny obszar strategii przemysłowych i energetycznych, aby wzmocnić odporność i konkurencyjność UE jako całości, a także jej strategiczną autonomię.

Przewodniczący komisji temtycznych do 2027 roku

Szefami zostali:

- Komisja ds. Obywatelstwa, Zarządzania, Spraw Instytucjonalnych i Zewnętrznych (CIVEX): Magali Altounian (Renew), radna regionalna z Sud-Provence-Alpes-Côte d'Azur.
- Komisja ds. Polityki Spójności Terytorialnej i Budżetu UE (COTER): Vasco Alves Cordeiro (PT/PES), członek Zgromadzenia Regionalnego Azorów i były prezydent KR (2022-2025).
- Komisja ds. Polityki Gospodarczej (ECON): Alberto Cirio (IT/EPP), prezydent regionu Piemont.
- Komisja ds. Środowiska, Zmian Klimatu i Energii (ENVE): Konstantinos Bakoyannis (EL/EPP), radny miejski Aten, były burmistrz Aten (2019-2023).
- Komisja ds. Zasobów Naturalnych (NAT): Piotr Całbecki (PL/EPP), marszałek województwa kujawsko-pomorskiego.
- Komisja ds. Polityki Społecznej, Edukacji, Zatrudnienia, Badań i Kultury (SEDEC): Heike Raab (DE/PES), sekretarz stanu Nadrenii-Palatynatu.
- Komisja ds. Spraw Finansowych i Administracyjnych (CAFA): Friso Douwstra (NL/EPP), minister regionalny prowincji Fryzja.

Nowe priorytety i zmiany w organizacji prac KR

Komitet Regionów dostosował swoje działania do aktualnych priorytetów politycznych Unii Europejskiej, kładąc nacisk na kwestie obronności i mieszkalnictwa. Te zmiany znajdują odzwierciedlenie w powołaniu europejskich komisarzy odpowiedzialnych za te dziedziny.

COTER będzie przewodzić pracom EKR w zakresie mieszkalnictwa oraz koordynować kwestie związane z długoterminowym budżetem UE – Wieloletnimi Ramami Finansowymi.

ECON obejmie kierownictwo nad tematyką przemysłu obronnego i sztucznej inteligencji.

ENVE skoncentruje się na zagadnieniach związanych z gospodarką wodną.

Te zmiany wpisują się w nowy cykl polityczny UE, mając na celu lepszą organizację i efektywność działań Europejskiego Komitetu Regionów w kontekście wyzwań stojących przed Europą.

Nagroda Prezydenta Pawła Adamowicza

Pierwszy dzień obrad plenarnych zwieńczyło wydarzenie wręczenia uhonorowania Prezydenta Pawła Adamowicza, które otrzymał burmistrz Kijowa Witalij Kliczko (pieszmy od tym w odrębnym artykule - przyp. red.).